

Skaitymai

Nr. 2 (3)

Augsburgas, 1946 m.

sausio mėn. 12 d.

II metai

MAGDELE

Neseniai snigo, puslė, snigo. O dabar nuo snogo teška ant žemės žemai. Bet oras dar šiltesnis, rodo sauros žmogų purpura. Jau po Graudžiūnų, jau ir Velykos pirštų pikišimai. O pavasaris kažin kur dar lebestarango.

Tik slauga viena savaitė, kaip iš mano, pavasaris išlindo, lyg krosni pėktrenas atėjo. Saulutė, šviesa. Dangus nusblaiavo. Saugos, rodo, slauga į žemę smenga. O žemele garuoja. Visas oras kvėpuoja kvėpia.

— Žavys, žavys leklai — suauko pemu. Visas būrys vaikų — berniukų ir mergaitė — išsipylė į galvę, užsiverdė žopso į dvi ilgiausius žavų eiles.

— Kažin, kiek tū į tą leklą? viena, dvi, trys, keturios... — ėmė skaityti vienas.

Kilas kepurė laikė per dantis skaitėtoja.

— Neskaityk! supainiosi eiles, nekludyk!

Vėl, parūlo į aušteli rodydamas, Jonas suauko:

— Klausyk! Anai: „Cyru vyrų pavasarėlis. Taisyk žambrelį, melis arlobė!“

— Ar girdi? Jau pėmoūs sveikinai: „Oysi, gyvi!“

— Tai jau tūj ir banda varys gūti... Šiūl... — vaikas pabėdė vilas. Gaidys supylęs suko prieaiis: „Kad tu sudėgtum! Kad tu sudėgtum!“

Raudonam kojom, melyna nosin ilbogo Magdelė įtroba.

Mama, mamai volgti noriu, — suauko Magdelė su Domuku.

— Diek visoms po gabalėli sūkas, — tarė motina, staklėse verdama auštelė į skiečė.

— Nevolgyk! viekos sūkas, imk bulvių, — tarė Verutė, vyresnionai vaikų sesulė popylė ant mairuko karščiū bulbiū, kilas nunešė ant stalo ir pač atsisėdo.

Jonas, pats vyriausiasis brolis, taip pat lėjo pietauti.

— Mama, išvirk arbalėlės, — prašė Magdelė, prisėmusis pilveli sausų bulbiū.

— Cikras išlepo ir pašvočias mažai bėra, — tarė Jonas.

— Kas nori arbalės gerki, — tarė tėvas, — jam reikia mokykės.

— Kame mano išvarkas? — ieškojo Jonas pavatėse, — Kalkriai jau



Zemaitė Gullia Beniusėvičiūtė

Omą 1845 m. netoli Dlugos vieno grafo dvare, Tėvas nelurbingas bioiras, buvo tikvedėiu. Juliu neoseldaus mokso nemėjo, bet su dūdienės vaikais prasilvino, vpač lenkai. Draugavo su valstiečių vaikais ir si mažens jau kalbėjo lietuviškai. Padičius tarnavo aukle, suvėja. Išleikio už papraslo valstiecio Zymano, rusipirko mažė ūle ir gyveno kaime. Nuo „Ausras“ ir „Verdo“ — lapo samoninga lietavo ir omą rasyti beletris-Fla. Jos novelės, atpysekos — apie ano meči lietuv, kaima, jo vdos, vaikus. Jos rasyt kalba labai savočiska, furtinga, graži. Zemaitė, mirė 1921 m. Mariampolele.

Zemaitė

kuprą kepina... Siandien būrai at-
silo... Pauksciai leklai.

— Kas per dyvni atsilbi? Velykos čia pač, uventasis Jurgis pūša pikišimai, — pridūrė Verutė.

— Išleiskit kūdeles ant saules pa-
begioš, — tarė motina, — O te, Mag-
dele, išspirė į klumpes, padabok
kūdeles nuo rugių.

— Magdiuk, skubėk prie kūdelių,
— juokėsi Jonas, — kūdelių negonės,
poni nebūsi, — žino?

Magdelė, išeidama per laimā, rėžė
botagu žašiniui, kalėi ant lyvos su-
plūpė, kam prieš Sabakuka šerš
slabo. Do valandėlės paršėliai kriuk-
ciodami po daržę iškėlė, o deplio i
lyva lyvėsi, ir, snuki pasitaisiusi,
į rugių pušę aušlė. Magdele, para-
gėle botaga į klumpis raizydama, į tok-
lę dainavo:

— Kūdeles gana, būsi ponis, bū-
si ponis... Mokysiuos, mokysiuos,
arbalėle gersti, gersti...

II

Už kelią dieną Jonas i kelione
rengėsi važinoti. Levuko Velykų par-
ševėži. Kėla diena vaikai su olij
neračėjo nuo viekelio, visi jau pa-
vakary vos silankū keleviui.

Levuko švarkos spindinomis sa-
gom, kepina su spie kalioje, uikėnis
dirbė su blazgancia soflimi... Mag-
delė net seile ryja. Mama padėjo val-
gybi laimio su silke ir arbalės išvirė.

Paskui Levukas omą krasuibi savo
daiktas: išiltraukęs švarkā pakabino
i gembē, suvilktas šalbtinis išmėlė
ant žemės, dūlio ant staluko kny-
gas ir popierius...

Magdelė su Domuku tūj prisistalė
prie knygu, omą varžybi, kalras sau
popierius braukė.

— Neliesk! mano sasiuviniū! —
auko Levukas, — Šiūl! — Vienam
i nosi spricliu sprick, artram —
sprick! Magdelė tik susaraukė, o Do-
mukas visa gerklė savo birbynę pa-
leido.

Mama lėjusi ėmė barli:
— Ko tu Levuči, huos mozyvus cy-
pinil... Kuo ite tau uždavio?

— Man sasiuvinias sutėps, — teisi-
nosi Levukas, — čia mano uždaviniai
arifmetikos.